



Bruxelles, den 10.12.2021
SWD(2021) 370 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSPANALYSEN

Ledsagedokument til

Forslag til Rådets henstilling

om individuelle læringskonti

{COM(2021) 773 final} - {SEC(2021) 417 final} - {SWD(2021) 368 final} -
{SWD(2021) 369 final}

A. Behov for handling

Hvorfor? Hvad er problemstillingen?

Færdigheder og uddannelse er afgørende for at styrke EU's bæredygtige konkurrenceevne, støtte et opsving med høj beskæftigelse efter covid-19-pandemien og sikre en socialt retfærdig digital og grøn omstilling. I handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Det Europæiske Råd har hilst velkommen, anerkendes dette ved at fastsætte et overordnet mål om, at mindst 60 % af alle voksne bør deltage i efteruddannelse hvert år i 2030.

Deltagelsen i voksenuddannelse lå imidlertid kun på 37,4 % i 2016¹ og vil ikke nå 2030-målet, hvis de seneste tendenser fortsætter. Desuden er voksnes deltagelse i læring ulige på tværs af medlemsstaterne og grupper af voksne, og i en situation med et arbejdsmarked i hastig forandring bliver voksne, der kun deltager i begrænset omfang, mere sårbare. To hovedproblemer fører til en lav og ulige andel af voksne, der deltager i læring:

- Den enkelte modtager ikke tilstrækkelig finansiel støtte til uddannelse. Dette skyldes hovedsagelig et lavt investeringsniveau, manglende dækning af visse grupper af voksne og typer af uddannelse, hindringer for at afsætte tid til uddannelse og fragmentering af støtten.
- Den enkeltes incitament og motivation til at uddanne sig er utilstrækkelig. Dette hænger sammen med borgernes begrænsede bevidsthed om deres egne uddannelsesbehov, begrænset gennemsigtighed i uddannelses tilbud, usikkerhed om kvaliteten og anerkendelsen af et uddannelsesprogram og utilstrækkelig tilpasning af tilbud til individuelle behov.

Hvilke resultater forventes der af initiativet?

Initiativets overordnede mål er at støtte medlemsstaternes reformer for at give voksne mulighed for at deltage i uddannelse med henblik på at øge deltagelsen og mindske manglen på færdigheder. Initiativet bidrager dermed til EU's mål om at fremme en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne med henblik på fuld beskæftigelse og sociale fremskridt. Det har navnlig til formål at:

- lukke huller i de eksisterende støtteordninger, således at alle voksne har adgang til støtte til uddannelse, herunder i forbindelse med erhvervsskift og uanset deres arbejdsmarkedsstatus eller beskæftigelsesmæssig status
- øge den enkeltes incitament og motivation til at søge uddannelse. Det indgår i den bredere vifte af foranstaltninger under den europæiske dagsorden for færdigheder.

Hvad er merværdien ved at handle på EU-plan?

Tiltagene på EU-plan er begrundet i EU's politiske målsætning om at have en veluddannet arbejdsstyrke for at fremme virksomhedernes konkurrenceevne og innovation med henblik på bæredygtig vækst og vores økonomis modstandsdygtighed i en situation med fremskyndede

¹ Kilde: Voksenuddannelsesundersøgelse 2016 (seneste), ikke oplæringsaktiviteter på jobbet i overensstemmelse med EU's benchmarkingramme for voksenuddannelse.

grønne og digitale omstillinger. Et EU-initiativ støtter, koordinerer og fremskynder den nationale indsats gennem udveksling af god praksis og fremme af innovative tilgange til fælles udfordringer. Det kan også bidrage til at skabe forventninger om, at alle interessenter vil bidrage til og drage fordel af en veluddannet arbejdsstyrke i EU som et fælles aktiv. Det kan øge kvaliteten og gennemsigtigheden af uddannelsesmarkederne i hele EU til gavn for enkeltpersoner og virksomheder på det indre marked og den frie bevægelighed.

B. Løsninger

Hvilke lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige løsninger er overvejet? Foretrakkes en bestemt løsning frem for andre? Hvorfor?

I vurderingen blev der overvejet en række løsninger, som var forskellige med hensyn til metode til gennemførelse af uddannelsesrettigheder (uddannelsesvouchere eller personlige konti), målgruppens størrelse og den enkeltes frihed til at vælge uddannelsesmuligheder.

Den foretrukne løsning er at give alle voksne i den erhvervsaktive alder uddannelsesrettigheder i form af personlige konti, hvor beløbene gradueres efter støttebehov, og den enkelte får mulighed for frit at vælge mellem uddannelsesmuligheder, der er kendetegnet ved et kvalitetsniveau, arbejdsmarkedsrelevans og anerkendelse, som sikres ved deres optagelse i et offentligt register. Denne løsning opfylder mest effektivt initiativets mål, da den:

- mindsker mangler i støtten betydeligt
- sikrer, at en individuel ret til uddannelse kan overføres
- øger tilpasningen af uddannelsen til individuelle behov.

I lyset af initiativets mål, retsgrundlaget og nærhedsprincippet er det foretrukne instrument et forslag til Rådets henstilling. Dette instrument gør det muligt at anbefale en kombination af en individuel ret til uddannelse, karrierevejledning og befordrende rammebetingelser (et offentligt register over anerkendte uddannelses-, validerings- og karrierevejledningmuligheder, betalt uddannelsesorlov og effektiv forvaltning med henblik på løbende forbedringer), samtidig med at medlemsstaterne får mulighed for at gennemføre foranstaltningerne i overensstemmelse med de nationale forhold.

Hvem støtter hvilken løsning?

I den offentlige høring støttede et flertal af respondenterne fra alle de vigtigste interessentgrupper tildelingen af uddannelsesrettigheder til alle voksne i den arbejdsdygtige alder og den enkeltes frihed til at vælge frit mellem støtteberettigede uddannelsesmuligheder. I de målrettede høringer ønskede arbejdsmarkedets parter sikkerhed for, at gennemførelsen af en af løsningerne ikke vil ske på bekostning af arbejdsgivernes støtte til uddannelse. Repræsentanter for nationale offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter påpegede behovet for at tage hensyn til forskellige nationale traditioner for tilrettelæggelse af uddannelse.

C. Den foretrukne løsnings virkninger

Hvilke fordele er der ved den foretrukne løsning?

Scenarieanalyser tyder på, at gennemførelsen af den foretrukne løsning kan øge deltagelsen i uddannelse i 2030 til niveauer, der ligger over EU-målet på 60 %, og mindske forskellene i deltagelse på tværs af medlemsstaterne. De vigtigste forventede virkninger er højere lønninger for den enkelte, højere produktivitet for virksomhederne og højere BNP og social samhørighed.

Hvilke omkostninger er der ved den foretrukne løsning?

Det anslås i scenarieanalyser, at de direkte årlige omkostninger til uddannelsesrettigheder beløber sig til ca. 17,6-24,5 mia. EUR. Yderligere omkostninger skyldes en større udbredelse af betalt uddannelsesorlov og etablerings- og administrationsomkostninger, men de forventes at blive begrænset på grund af den betydelige relevante infrastruktur, der allerede findes i mange medlemsstater.

Hvordan påvirker den foretrukne løsning virksomhederne, herunder de små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomhederne?

Virksomhederne forventes at drage fordel af en mere veluddannet arbejdsstyrke og mindre mangel på færdigheder, og der er særlige fordele for SMV'er, hvis ansatte i øjeblikket kun deltager i uddannelse i begrænset omfang.

Vil den foretrukne løsning få væsentlige virkninger for de nationale budgetter og myndigheder?

Finansieringsordningen overlades til medlemsstaterne i betragtning af de forskellige nationale traditioner. Cost-benefit-beregninger tyder på, at ovennævnte fordele ved individuelle læringskonti langt overstiger omkostningerne, hvis de gennemføres korrekt, og passende finansierings- og omkostningsdelingsordninger kan således fremme holdbare offentlige finanser.

Vil den foretrukne løsning få andre væsentlige virkninger?

Der forventes betydelige positive virkninger for de grundlæggende rettigheder i forbindelse med artikel 14, stk. 1, i EU's charter om grundlæggende rettigheder ("*retten til uddannelse samt til adgang til erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse*").

D. Opfølgning

Hvornår vil foranstaltningen blive taget op til fornyet overvejelse?

Kommissionen vil overvåge og evaluere fremskridt i gennemførelsen af henstillingen i samarbejde med medlemsstaterne og efter høring af interessenterne og aflægge rapport til Rådet senest fem år efter datoen for dens vedtagelse.